

Nr 3

Av herr **Hagberg m. fl.**, *angående åtgärder för en skyndsam räntesänkning.*

Den i april förra året genomförda räntehöjningen har redan åstadkommit mycket svåra skadeverkningar för konsumenter, hyresgäster, jordbrukare och småföretagare samt för kommunerna. Den har minskat bostadsbygget, höjt hyrorna, ökat priserna och produktionskostnaderna för jordbrukare och mindre företagare, vilket lett till höjda livsmedelspriser och ökat antalet konkurser samt ställer många mindre företagare inför hotet om ekonomisk ruin. Även skattebetalarna börjar känna konsekvenserna av räntehöjningen. I runt tal 200 miljoner kronor mer om året måste nu uttagas skattevägen för att betala de höjda ränteutgifterna för stat och kommuner samt landsting. Detta jämte kreditrestriktionerna håller på att skapa en ohållbar situation för kommunerna och framtingar drastiska inskränkningar som försämrar standarden och undervisningen och i vissa fall aktualiserar ett inställande av absolut nödvändiga arbeten.

Några motsvarande svårigheter känner naturligtvis inte storföretagen. Tvärtom gynnas dessa av räntehöjningen och kreditrestriktionerna i konkurrensen gentemot de svagare och kan ofta profitera på en prisstegring, som eljest skulle ha kunnat undvikas. Den inskränkning av verksamheten för mindre företagare som framtingas ökar utrymmet för nya investeringar och utvidgningar inom storföretagen. Framtingade minskningar av bostadsproduktionen leder främst till ökning av annan mindre livsviktig produktion.

Den höjda räntan kan med regeringens egna tidigare talesätt karakteriseras som arbetsfri inkomst för det fåtal kapitalägare som förfogar över de förmögenheter som nu erhåller så starkt ökad avkastning. Det handlar om överförande av stora belopp — kanske en miljard kronor under ett år — från 90 procent av befolkningen till återstående tio procent. Det innebär att man drar åt svångremmen för flertalet för att det ringa besuttna fåtalet skall bli ännu rikare. Däremot kan sådana åtgärder inte leda till att motverka skadliga och krisfrämjande företeelser i det ekonomiska livet, snarare till att skärpa sådana.

Den den första oktober förra året genomförda *hyreshöjningen* med i vissa fall 14 procent, i genomsnitt med nio procent, motiverades med räntehöjningen. Den gjordes emellertid provisorisk och skall omprövas före 1

april i år. Enligt en förklaring av regeringen vid höstriksdagen blir en hyressänkning beroende av om räntan sänkes.

I den nu framlagda budgeten beröres frågan om en räntesänkning närmast som något eventuellt, vilket möjligen kan få inträffa tidigast någon gång under nästa budgetår. Detta måste tyvärr tolkas som en eftergift för de stora kapitalägarna — inklusive de stora fastighetsägarna — och innebär i så fall en prolongering av de höga hyrorna och de mindre egnahemsägarnas höga ränteutgifter under lång tid framåt. Vi anser detta vara otillbörligt och ekonomiskt oförsvarligt. Vi anser vidare att riksdagen inte bör godkänna fortsatta eftergifter för de stora kapitalintressenterna utan snarast söka en väg tillbaka till lågräntepolitiken. Vi anser slutligen att en förändring är brådskande, både för att hindra ytterligare skadeverkningar av räntehöjningen och för att möjliggöra generella hyressänkningar och räntesänkningar för egnahemsägarna, småföretagarna, jordbrukarna och kommunerna inom den närmaste tiden.

Vi hemställer därför,

att riksdagen måtte förklara att en skyndsam räntesänkning, i första hand till nivån före april 1955, skall genomföras, samt i skrivelse till regeringen och riksbanksledningen begära skyndsamma åtgärder i denna riktning.

Stockholm i januari 1956

H. Hagberg

Gustav Johansson

Knut Senander

Helmer Holmberg
